

Waddenzee

Uitzonderlijke universele waarde (OUV)

Korte samenvatting

(Dit is een, naar het Nederlands vertaalde samenvatting van de OUV, Ga voor de volledige beschrijving van het Werelderfgoed en de uitzonderlijke universele waarde ervan naar: <https://whc.unesco.org/en/list/1314>)

De Waddenzee is het grootste ononderbroken systeem van bij eb droogvallende zandbanken en wadden ter wereld en in het grootste deel van het gebied kunnen de natuurlijke processen nog ongehinderd hun gang gaan. Het Werelderfgoed is 1.143.403 hectare groot en omvat talloze overgangszones tussen land, zee en zoetwateromgevingen en is rijk aan soorten die volledig zijn aangepast aan de moeilijke omstandigheden. Het wordt gezien als een van de belangrijkste trekvogelgebieden ter wereld en het is verbonden met een netwerk van andere belangrijke trekvogelgebieden. Het gebied is niet alleen belangrijk in de context van de Oost-Atlantische trekvogelroute, maar speelt ook een cruciale rol in de bescherming van Afrikaans-Euraziatische watertrekvogels. De Waddenzee kan plaats bieden aan 6,1 miljoen vogels tegelijk en gemiddeld trekken er elk jaar zo'n 10-12 miljoen vogels door het gebied.

Criterium (viii): De Waddenzee is een door afzetting ontstaan kustgebied met een ongeëvenaarde omvang en diversiteit. Het gebied is bijzonder omdat het bijna volledig bestaat uit een systeem van wadden en eilanden met nauwelijks invloed van rivieren. Het is een uitstekend voorbeeld van de grootschalige ontwikkeling van een complexe zandige barrièrekust in een gematigde klimaatzone onder invloed van een stijgende zeespiegel. De zeer dynamische natuurlijke processen worden in het overgrote deel van het gebied niet gehinderd, waardoor een verscheidenheid aan verschillende barrière-eilanden, kanalen, vlaktes, geulen, zoutmoerassen en andere kust- en afzettingslandschappen is ontstaan.

Criterium (ix): De Waddenzee omvat enkele van de laatst overgebleven grootschalige natuurlijke getijde-ecosystemen waar de natuurlijke processen nog grotendeels ongehinderd hun werk doen. De geologische en geomorfologische kenmerken van het gebied zijn nauw verweven met biofysische processen en zijn van onschatbare waarde voor het in kaart brengen van de voortdurende dynamische aanpassing van kustomgevingen aan wereldwijde veranderingen. Er zijn talloze overgangszones tussen land, zee en zoet water die de basis vormen voor de soortenrijkdom van het gebied. De biomassa-productiviteit van de Waddenzee is een van de hoogste ter wereld, wat het duidelijkst blijkt uit de aantallen vissen, schaaldieren en vogels die het gebied van voedsel voorziet. De Waddenzee is een zeer belangrijk trekvogelgebied en de ecosystemen zijn onmisbaar voor dierenpopulaties tot ver buiten de grenzen van het gebied.

Criterium (x): In wetlands in kustgebieden is de diversiteit aan diersoorten vaak niet zo hoog, maar dat geldt niet voor de Waddenzee. De zoutmoerassen herbergen ongeveer 2300 planten- en diersoorten. In de zee- en brakwatergebieden zijn dit er 2700, en hier komen ook 30 soorten broedvogels voor. Het belang van het gebied blijkt het sterkst uit het feit dat trekvogels er een veilige plek vinden om op krachten te komen, te ruïen en te overwinteren. De Waddenzee kan plaats bieden aan 6,1 miljoen vogels tegelijk en gemiddeld trekken er elk jaar zo'n 10-12 miljoen vogels door het gebied. De beschikbaarheid van voedsel en de weinige verstoringen zijn essentiële factoren die ertoe bijdragen dat het gebied zo belangrijk is voor de bescherming van trekvogels. Het gebied vormt een belangrijke tussenstop die

onmisbaar is voor het functioneren van de Oost-Atlantische en Afrikaans-Euraziatische trekvogelroutes. De biodiversiteit op wereldwijde schaal is afhankelijk van de Waddenzee.

Integriteit

Binnen de grenzen van het Werelderfgoedgebied, dat zich uitstrekt van Nederland tot Duitsland en Denemarken, zijn alle habitattypen, kenmerken en processen te vinden die een natuurlijke en dynamische Waddenzee illustreren. Dit gebied omvat alle ecosystemen van de Waddenzee en is groot genoeg om essentiële ecologische processen in stand te houden en de belangrijke kenmerken en waarden te beschermen.

Voor het Werelderfgoedgebied geldt een uitgebreid beschermings-, beheers- en toezichtstelsel dat wordt ondersteund door voldoende menskracht en financiële middelen. Gebruik en beïnvloeding door de mens is goed gereguleerd met heldere en in overleg vastgestelde doelstellingen. Activiteiten die niet verenigbaar zijn met het behoud van het gebied zijn verboden, of worden intensief gereguleerd en gecontroleerd om te voorkomen dat ze een schadelijk effect hebben op het gebied. Aangezien het Werelderfgoedgebied wordt omringd door aanzienlijke bevolkingsaantallen en ook door de mens wordt gebruikt, moeten de bescherming en het behoud van de Waddenzee permanent prioriteit hebben bij de planning en regulering van het gebruik. Dit betreft bijvoorbeeld plannen voor land- en watergebruik, de levering en regulering van kustbewaking, scheepvaart en afwatering. Belangrijke bedreigingen die blijvende aandacht vereisen zijn onder meer visserijactiviteiten, aanleg en onderhoud van havens, industriële installaties rondom het gebied, waaronder olie- en gaswinningsinstallaties en windmolenparken, scheepvaart, ontwikkelingsprojecten voor woningbouw en toerisme en de effecten van klimaatverandering.